

ΜΑΘΗΜΑ: ΘΕΑΤΡΟ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΜΕΡΟΣ Α΄: ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Β΄ ΜΑΘΗΜΑ

12.11.2018

Διδάσκων:
Ανδρέας Αντωνόπουλος

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ

- α) Επανάληψη
- β) Εισαγωγή στην Τραγωδία
- γ) Ευριπίδης
- δ) Μήδεια

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΤΡΑΓΩΔΙΑ

ΤΑ «ΚΑΤΑ ΠΟΣΟΝ» ΜΕΡΗ (δομικά στοιχεία)

ΑΠΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΑ ή επικά

–(Πρόλογος)

εισαγωγή στην υπόθεση

–Επεισόδια

2–5, πρβλ. πράξεις

–Έξοδος

λύση της πλοκής

*μονόλογοι/διάλογοι

*αττική διάλεκτος

*ιαμβικό τρίμετρο

ΧΟΡΙΚΑ ή λυρικά

–Πάρδος

α' τραγούδι Χορού, καθώς μπαίνει στην ορχήστρα

–Στάσιμα

τραγούδια Χορού, μετά από επεισόδια

**τραγούδι + χορός*

**δωρική διάλεκτος*

**ποικιλία μέτρων*

[εμβόλιμα στα απαγγελλόμενα:

**«εξόδιον άσμα», κομμός,
μονωδίες, διωδίες]**

ΔΟΜΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

Παράδειγμα τραγωδίας «Χ» με 3 επεισόδια:

- (Πρόλογος)**
- Πάροδος**
- A' Επεισόδιο**
- A' Στάσιμο**
- B' Επεισόδιο**
- B' Στάσιμο**
- Γ' Επεισόδιο**
- Γ' Στάσιμο**
- Έξοδος** *(με εξόδιον άσμα)*

ΤΑ «ΚΑΤΑ ΠΟΙΟΝ» ΜΕΡΗ (ποιοτικά χαρακτηριστικά)

1. ΜΥΘΟΣ

Υπόθεση του έργου

2. ΗΘΟΣ

Χαρακτήρας τραγ. ηρωα μέσα από τις πράξεις του

3. ΔΙΑΝΟΙΑ

Ιδεολογία ηρώων, ερμηνεία πράξεων σε σχέση με την κοσμική τάξη ή την συλλογική συνείδηση

4. ΛΕΞΙΣ

Γλώσσα του έργου, διατύπωση νοημάτων

5. ΜΕΛΟΣ

Μουσική του έργου

6. ΟΨΙΣ

Σκηνική μορφή παράστασης (σκηνογραφία + σκευή)

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

ΒΙΟΣ & ΕΠΟΧΗ

***ΓΕΝΝΗΣΗ: 485 π.Χ. στην Σαλαμίνα**

- Περσικοί Πόλεμοι (480 π.Χ. Σαλαμίνα)
- Ακμή πόλης (Αθηναϊκή Συμμαχία)
- Παρακμή (Πελοποννησιακός Πόλεμος)

***Α' ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ σε δραματικούς αγώνες: 455 π.Χ.**
(3^η θέση)

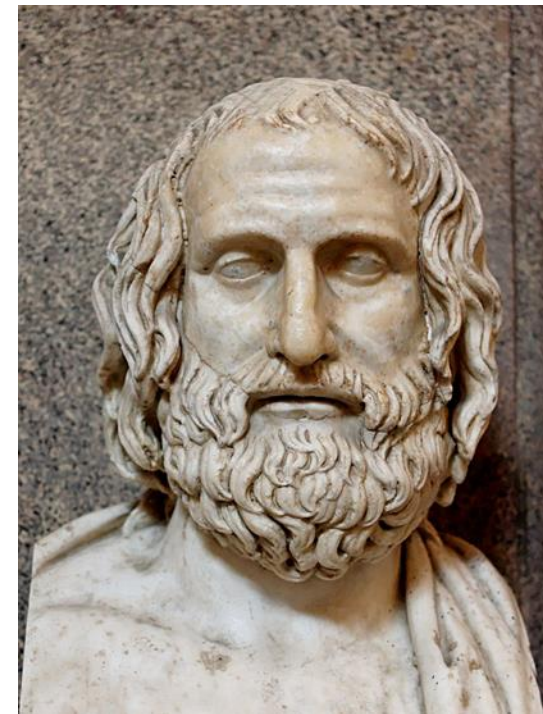
***Α' ΝΙΚΗ: 441 π.Χ.** (44 ετών, μετά από 14 χρόνια)
Μόνο 4 νίκες + 1 μετά θάνατον (*Βάκχες*)

- 438 π.Χ. *Άλκηστις* (αντί για σατ. δράμα)

431 π.Χ. *Μήδεια

-Στο τέλος της ζωής του καταφεύγει στην Μακεδονία
(αυλή Αρχέλαου)

***ΘΑΝΑΤΟΣ: 406 π.Χ. στην Μακεδονία**

ΕΡΓΟ

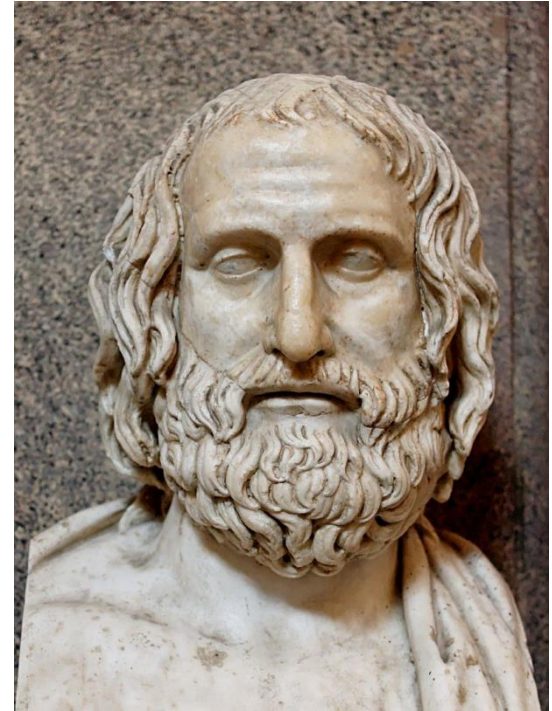
***ΣΥΝΟΛΙΚΑ: 92 έργα (Σούδα)**

***ΣΩΖΟΜΕΝΑ:**

• **18 ΤΡΑΓΩΔΙΕΣ**

Άλκηστις	Τρωάδες
Μήδεια	Ηλέκτρα
Ιππόλυτος	Ελένη
Εκάβη	Ιφιγένεια εν Ταύροις
Ανδρομάχη	Ίων
Ηρακλείδαι	Φοίνισσαι
Ικέτιδες	Ορέστης
Ηρακλής	<i>Ιφιγένεια εν Αυλίδι</i>

Βάκχες
**Ρήσος*

• **1 ΣΑΤΥΡΙΚΟ ΔΡΑΜΑ**

Κύκλωψ

+ ΠΟΛΥΑΡΙΘΜΑ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ
(τραγωδίες & σατ. δράματα)

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ

- Μείωση χορικών & υποβάθμιση Χορού
- Αύξηση διαλογικών μερών (+μονωδίες, διωδίες, αντιπαράθεση υποκριτών-Χορού)
- Αφηγηματικός πρόλογος
- Από μηχανής θεός
- Ρεαλιστική απεικόνιση ηρώων
- Αμφισβήτηση παραδοσιακών αξιών (πρβλ. Σοφιστές)
- Ελεύθερη διασκευή μύθων

ΜΗΔΕΙΑ

ΜΗΔΕΙΑ (Επίδαυρος 1976)

<https://www.youtube.com/watch?v=cdIKj4WrWiQ>

ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ

Ευριπίδου *Μήδεια*

- ΔΙΔΑΧΘΗΚΕ:** το 431 π.Χ. (3^η θέση, πρώτος ο Ευφορίων)
(λίγο πριν την έναρξη του Πελοπ. Πολέμου)
- ΘΕΜΑ:** Η αντίδραση της Μήδειας στην εγκατάλειψή της από τον άνδρα της Ιάσονα
- ΧΟΡΟΣ:** Κορίνθιες γυναίκες που παραστέκονται στην Μήδεια
- ΧΩΡΟΣ:** Κόρινθος (Μήδεια & Ιάσων κατέφυγαν μετά την Ιωλκό)
- ΣΚΗΝΗ:** Σπίτι Μήδειας
- ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:** Τροφός, Παιδαγωγός, Μήδεια, Χορός Κορινθίων Γυναικών, Κρέων, Ιάσων, Αιγέας, Άγγελος, *2 Παιδιά της Μήδειας

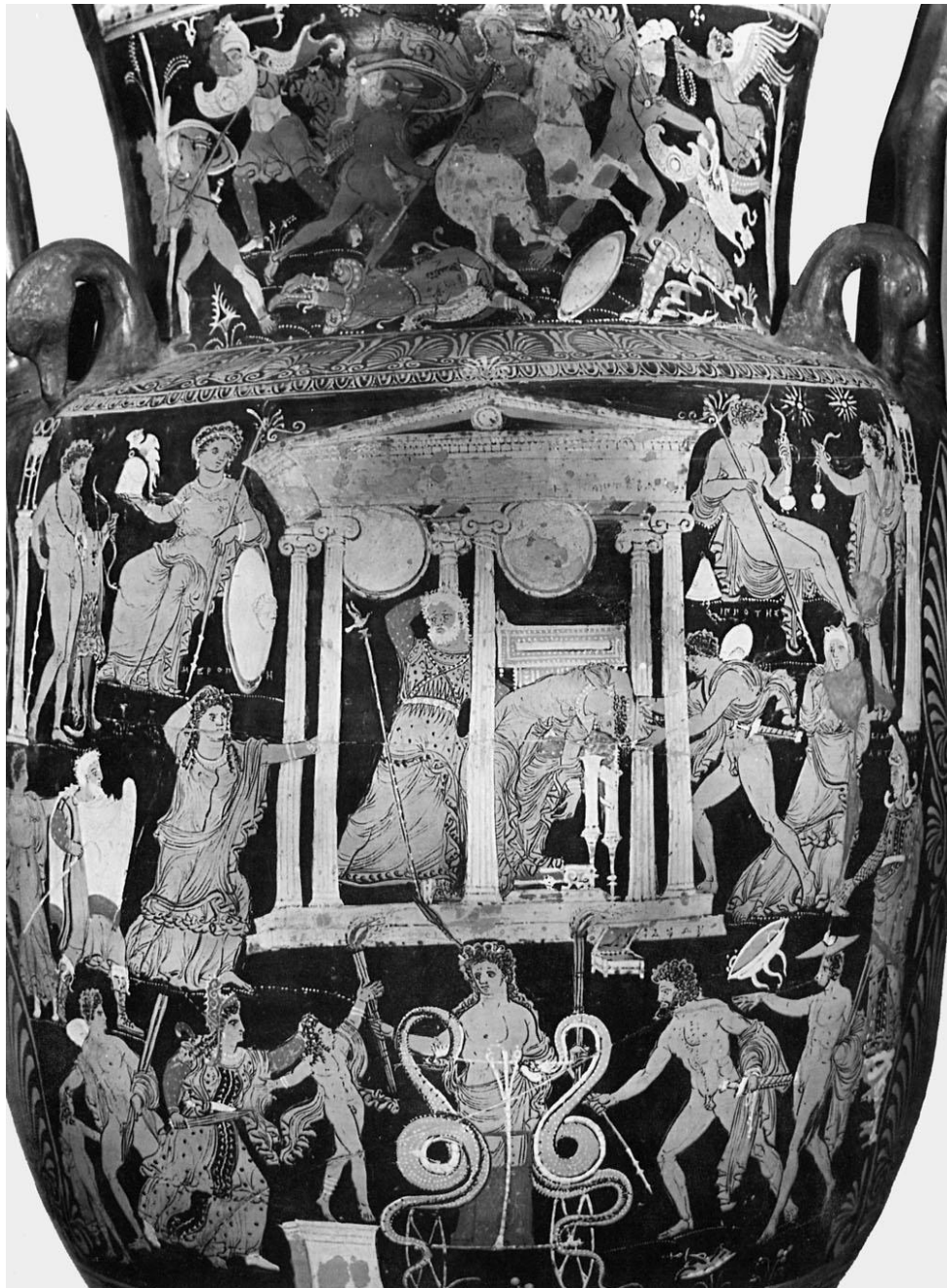
ΔΟΜΗ

Ευριπίδου *Μήδεια* (1419 στίχοι):

- Πρόλογος
- Πάροδος
- Α' Επεισόδιο
- Α' Στάσιμο
- Β' Επεισόδιο
- Β' Στάσιμο
- Γ' Επεισόδιο
- Γ' Στάσιμο
- Δ' Επεισόδιο
- Δ' Στάσιμο
- Ε' Επεισόδιο - μέρος α'
 - Αναπαιστικό Ιντερμέδιο
(στίχ. 1081-1115)
- Ε' Επεισόδιο - μέρος β'
- Ε' Στάσιμο
- Έξοδος (εξόδιο άσμα)

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ▶ Αλεξοπούλου Χρ., *Γυναικεία δράση στον Ευριπίδη: Εκδίκηση και επιβολή*, Αθήνα (Ελληνικά Γράμματα), 2000
- ▶ Cartledge P., *Οι Έλληνες: Εικόνες του εαυτού και των άλλων*, μτφρ. Π. Μπουρλάκη, Αθήνα (Αλεξάνδρεια) 2002
- ▶ Ζαμάρου Ρ., «Αντιστροφή πραγμάτων και μεταβολή στη *Μήδεια* του Ευριπίδου», *ΕΛΛΗΝΙΚΑ*, τεύχος 42, σελ. 257–278 (ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ από τον ιστότοπο του περιοδικού, http://media.ems.gr/ekdoseis/ellinika/Ellinika_42_2/ekd_peel_42_2_Zamarou.pdf)
- ▶ Hall E., *Inventing the barbarian: Greek self-definition through tragedy*, Oxford (Clarendon Press) 1989
- ▶ Just R., *Women in Athenian law & life*, London (Routledge) 1989
- ▶ Καράμπελα Ε., «Η διαλεκτική του άλγους στη *Μήδεια* του Ευριπίδη», *ΛΟΓΕΙΟΝ*, τεύχος 4 (2014), σελ. 144–174 (ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ από τον ιστότοπο του περιοδικού, https://drive.google.com/file/d/0B5C_a1IZQ2AtTHRKQkJucml2TXM/view)
- ▶ Mastronarde D.J., *Ευριπίδου Μήδεια* (εισαγωγή, αρχ. κείμενο & σχόλια), μτφρ. Δ. Γιωτοπούλου, Αθήνα (Πατάκης) 2006
- ▶ Moretti J.-Ch., *Θέατρο & κοινωνία στην Αρχαία Ελλάδα*, μτφρ. Ε. Δητρακοπούλου, Αθήνα (Πατάκης) 2004
- ▶ Mosse C., *Η γυναίκα στην Αρχαία Ελλάδα*, μτφρ. Α. Στεφανής (Παπαδήμα) 2008
- ▶ Page D.L., *Ευριπίδη Μήδεια*, (εισαγωγή, αρχ. κείμενο & σχόλια), μτφρ. Γ. Γιατρομανωλάκης, Αθήνα (Καρδαμίτσα) 1990
- ▶ Στεφανόπουλος Θ.Κ., *Ευριπίδης: Μήδεια* (αρχ. κείμενο & μετάφραση), Αθήνα (Κίχλη) 2012
- ▶ Χατζημαυρουδή Ε., «ΦΙΛΗ ΤΟΙΣ ΦΙΛΟΙΣ–ΕΧΘΡΑ ΤΟΙΣ ΕΧΘΡΟΙΣ: Η περίπτωση της Μήδειας στο ομώνυμο δράμα του Ευριπίδη», *ΕΛΛΗΝΙΚΑ*, τεύχος 56 (2006), σελ. 261–278 (ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ από τον ιστότοπο του περιοδικού, http://media.ems.gr/ekdoseis/ellinika/Ellinika_56_2/ekd_peel_56_2_Chatzimavroudi.pdf)

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
κάθε Τετάρτη, 18:00-21:00 μ.μ.
στο τηλ. 2614 008160

ΜΕΣΩ ΗΛ. ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ
andreas.antonopoulos@ac.eap.gr